

liebelse, og ikke heller er den kommen over os pludselig. Den er vokset ud af vor Forstaaelse af, hvad en Folkerepresentation kan og bør være, nemlig et Udtryk for Folket, som Folket er, delt efter dets Ønsker, dets Fornødenheder, for den Sags Skyld ogsaa dets Fordomme; og ingen talmæssigt set betydende Interesse bør savne sin Repræsentation i den Forsamling, der repræsenterer Folket.

Og Forholdstalsvalgmaaden er jo heller ikke noget Fantom. Den staar midt ude i Virkeligheden, den trives vel i flere Lande. Allerede i 1899 blev den indført i Belgien. Den er indført i Finland, i flere Kantoner i Svejts, i Würtemberg, i Sverige ville de første ordinære Valg komme til at foregaa efter dette Princip. Der løfter sig overmaade stærke Røster for den i England, og i Frankrig var der som bekendt ved Deputeretkammerets to første Afstemninger under Behandlingen om den nye Valgmaade, meget stort Fler-tal for Indførelsen af Forholdstalsvalg, og det, at Sagen standsedes, skyldtes udelukkende politiske Hensyn. I Danmark er Forholdstalsvalg knyttet til Andræs Navn. Vi gik i Spidsen. Danmark er paa en Maade Forholdstalsvalgmaadens klassiske Land, og den er bleven bragt til Anvendelse i Valgloven for Monarkiets Rigsraad af 2. Oktober 1855.

Med Hensyn til Lovforslagets Bestemmelse om Folketingsvælgerne skal jeg paa min Gruppes Vegne udtale, at vi anerkende Berettigelsen af at give Tyende politisk Valgret, idet vi indrømme det meningsløse i at drage den bestaaende Adskillelse mellem det Tyende, Haandværkere og lignende, som bo hos Husbonden, og dem, der have egen Husstand.

Tanken om at give Søfolk og andre, der af lovlige Grunde ere forhindrede i at møde paa Valgdagen, Stemmeret, har vor Sympati, og ligeledes ville vi ikke stille os afvisende til Tanken om, at en Vælger kan komme til at udøve sin politiske Valgret i den Kommune, hvori han bor, selv om han ikke har haft Ophold der i et Aar. I saa Fald maatte Valglisten fremlægges umiddelbart før Valget og ikke som nu i den første Uge af Marts. Men man maatte jo selvfølgelig beregne nogen Tid til Fremlæggelse og Paadømmelse.

Med Hensyn til Bestemmelsen om, at Valgretten til Folketinget skal nedsættes til Fuldmyndighedsalderen, maa vi, for overhovedet at inklude os paa nogen Forhandling herom, i det mindste forlange, at der bliver bestemt en vis Aldersgrænse.

Nu kan jo Fuldmyndighedsalderen bestemmes ved almindelig Lov, og saa vidt jeg ved, er der paa Trapperne et Lovforslag om, at Fuldmyndighedsalderen skal nedsættes fra 25 til 21 Aar. Jeg finder det ganske uantageligt at skride til en saa betydelig Nedsættelse af Valgrets alderen, som det vilde være at gaa fra 30 til 21 Aar. Om den mandlige Del af Befolkningen over 25 gælder det dog, at den gennem den kommunale Valgret har tilkendegivet sin Interesse for og sin Forstaaelse af offentlige Anliggender. Men desuden foreslaar Lovforslaget jo at give Kvinderne politisk Valgret. Endskønt jeg personlig ikke hører til de principielle Modstandere af Kvinders politiske Valgret, mener jeg dog, det vilde være klogt at vente med at tildele dem den. Kvinderne fik kommunal Valgret i Fjor, og vilde det da ikke være fornøftigt at trække Vejret lidt, at vente, indtil vi fik at se Resultatet af, hvorledes Kvindernes kommunale Valgret havde virket, og indtil Kvinderne ved at benytte deres kommunale Valgret havde tilkendegivet den Interesse, som dog maa betinge, at Valgretten yderligere udvides.

Jeg skal saa vende mig til den foreslaaede Sammensætning af Landstinget. Det nuværende Landsting har efter vor Mening i det store og hele fungeret godt, og Kravet om en Forandring af Landstinget kommer ikke fra os. Men sættes en forandret Sammensætning af Landstinget som en absolut Betingelse for Indførelse af Forholdstalsvalg til Folketinget — en i og for sig meningsløs Betingelse, fordi disse to Ting ikke vedkomme hinanden —, men sættes det som en absolut Betingelse, ville vi ikke vige tilbage for Drøftelse heraf. Det nuværende Landsting bestaar af tre Elementer, et Element fremgaaet af Kongens Valg, et fremgaaet af den privilegerede Valgret og et fremgaaet af den almindelige Valgret. Det var sikkert Grundlovens Hensigt med de kongevalgte Landstingsmænd at varetage de Statsinteresser, som let kunne overses af klasse- eller folkevalgte Repræsentanter, og varetage den faglige Indsigt, som heller ikke behøver at komme frem hos Repræsentanter, der vælges kun eller i alt Fald hovedsagelig efter politiske Linier. Men Systemskiftet har meget forandret Karakteren af Udnævnelsen af kongevalgte Landstingsmænd, idet disse kongevalgte Landstingsmænd, i alt Fald saa længe Reformpartiet sad ved Styret, mindre valgtes under Hensyn til deres faglige Dygtighed end under Hensyn til Følg-